

BİRLEŞİK METAL-İŞ

BİRLEŞİK METAL İŞÇİLERİ SENDİKASI
UNITED METALWORKERS' UNION

ARAŞTIRMA DİZİSİ

2004/1

TÜRKİYE GENELİ VE İSTANBUL İÇİN 4 KİŞİLİK AİLENİN ASGARİ GEÇİM HARCAMASI

Sendikamız 4 kişilik bir ailenin asgari geçim harcaması araştırmasını Türkiye Geneli ve İstanbul için ayrı ayrı hazırlamıştır. Türkiye genelinde yoksulluk sınırı sayılabilecek harcamaların tutarı 1 milyar 174 milyon liraya ulaşırken İstanbul'da bu rakam 1 milyar 358 milyondur. Açlık sınırı sayılabilecek gıda harcamaları ise Türkiye genelinde 485 milyon, İstanbul'da ise 530 milyondur.

Araştırmaya veri olarak Devlet İstatistik Enstitüsünün Eylül 2004 için TÜFE'ye baz olan Madde Fiyatları kullanılmıştır.

Araştırma Dairesi
2004 Ekim

ASGARI GEÇİM SINIRI 1 MİLYAR 174 MİLYON LİRA

(Türkiye Geneli)

Sendikamızın Eylül 2004 fiyatlarını dikkate alarak yaptığı araştırmada, Türkiye genelinde iki çocuklu bir ailenin evine girmesi gereken asgari gelir 1 milyar 173 milyon 594 bin dir.

Örnek olarak alınan ailenin bu parayla geçinebilmesi için, hiç bir ekstra masraf yapmaması, bütçesini çok iyi idare edebilmesi, hiç bir arıza, kaza ya da hastalıkla karşılaşmaması gerekmektedir. “Yoksulluk Sınırı” olarak tanımlanabilecek 174 milyar liralık Asgari Gelir İhtiyacının yüzde 41’lık bölümünü gıda masrafları oluştururken ikinci büyük harcamayı yüzde 29,2 ile konut harcamaları alıyor. Giyim harcamaları için aile bütçesinden ayrılması gereken pay yüzde 11,14 iken, temizlik, ısınma ve okul masrafları için aylık gelirin yüzde 9,5’ünü ayırmak gerekiyor. “Diğer Harcamalar” kalemi içinde değerlendirilen ulaşım, gazete, sigara ve sinema harcamaları ise bütçe içinde yüzde 8.9’luk bir büyüklüğe ulaşıyor.

Türkiye’de yaşayan 4 kişilik bir ailenin asgari gelir ihtiyacını saptarken araştırmada kullanılan varsayımlar şöyledir:

Araştırmada kullanılan fiyatlar, Devlet İstatistik Enstitüsünün “Türkiye Geneli TÜFE Endeksi”ne baz olarak aldığı tüketici fiyatlarıdır. Ancak bu fiyat listesinde yer almadığı halde, bir ailenin geçimi için zorunlu sayılan kalemler, piyasada yapılan araştırma sonucu elde edilmiştir.

Asgari gelir araştırmasına örnek olarak alınan aile, Türkiye’de ikamet etmekte, biri 2 diğeri okula yeni başlayan 7 yaşında iki çocuğu bulunmaktadır. Ailede yalnızca baba çalışmakta, yol, giyim v.b masraflar buna göre hesaplanmaktadır. Ayrıca söz konusu ailenin hesaplanan gelirle geçinebilmesi için, evine yeni eşya almaması, ekstradan taksit vs. ödememesi, tamirat yapmaması, yıllık tatil harcamasında bulunmaması, çocuklarına oyuncak almaması, evine misafir kabul etmemesi gerekmektedir. Aile kültürel ihtiyacını gidermek için yalnızca günde bir gazete almakta ve ayda bir kez anne ve baba yol parası vermeden halk günü sinemaya gitmektedir.

Gıda Harcamaları (Açlık Sınırı)

Eylül 2004 itibariyle ailemizin asgari mutfak harcaması, 485 milyonu bulmaktadır. Beslenme uzmanlarına göre örnek olarak aldığımız ailenin asgari beslenme ihtiyacı için gerekli besinler şöyle sıralanmaktadır.

8.55 gram kalori, 151 gram hayvansal protein, 38 gram bitkisel protein, 1254 gram karbonhidrat, 288 gram yağ, 32.068 miligram A vitamini, 5.333 miligram B vitamini, 6.154 miligram B2 vitamini, 515 miligram C vitamini, 3.580 miligram kalsiyum, 44 miligram demir.

Yapılan hesaplamalarda sözkonusu besinlerin en ucuz elde edilebileceği gıdalar seçilmiş, ayrıca yaz aylarında bolca bulunabilen domates ve kabak gibi sebzelerin kış fiyatlarının aşırı ölçüde arttığı göz önüne alınarak, hesaplamalarda bir sapmaya yer vermemek için, bunların yerine aynı besin değerlerini ihtiva eden ve aynı zamanda da kışın ucuz fiyata temin edilebilen gıdalar seçilmiştir. Bu amaçla, oluşturduğumuz gıda sepetine yazın hesaba dahil ettiğimiz domates yerine portakal, kabak yerine de ispanak alınmıştır.

Minimum gıda tüketimi tablosunda tüpgaz, yağ, tuz türünden pişirme giderleri yer almamaktadır. Bunun yerine gıda harcamalarının yüzde 10’u pişirme masrafı olarak eklenmektedir.

Konut Giderleri

Aile bütçesi içinde gıdadan sonra, aldığı 29,2'lik payla en büyük kalemi oluşturan konut harcamaları içine kira, elektrik, su ve telefon giderleri dahil edilmiştir. Araştırmada varsaydığımız kira miktarının (342 milyon) yolu, suyu, elektriği ve telefonu olan bir konut için çok iyimser olduğunu belirtmemiz gerekir.

Giyim Harcamaları

Gıda ve konuttan sonra, örnek aldığımız 4 kişilik ailenin en büyük harcama kalemini yüzde 11,1 payla giyim masrafları oluşturmaktadır.

Giyim harcamaları konusunda ailemiz oldukça dikkatli davranmasına rağmen, aylık harcaması 130 milyon 778 bin liraya ulaşmaktadır. Babanın giyim harcaması 50 milyon, annenin 26 milyon 373 bin lira ve iki çocuğun toplam masrafı 54 milyon 500 bin lira düzeyindedir.

Ailenin yıllık olarak tabloda belirtilen giyecekleri alması durumunda her aya düşen pay giyim masrafları kalemini oluşturmaktadır.

Temizlik Harcamaları

Dört kişilik ailenin yukarıda özetlediğimiz gıda, konut ve giyim için yaptığı asgari harcamalar, toplam aile bütçesinin yüzde 81,6'sını oluşturmaktadır. Geriye kalan yüzde 18,4'lük oran da temizlik, okul masrafı, ısınma ve diğer masraflar arasında paylaşılmaktadır.

Örnek olarak seçtiğimiz ailenin sabun, deterjan, berber, diş fırçası türünden temizlik harcamaları aylık 42 milyon 786 bin liralık büyüklüğe ulaşmaktadır.

Isınma Harcamaları

Ailenin yılda 3 ton kömür ve yarım ton odunla kışı geçireceği varsayılmaktadır. Isınma giderlerinden Eylül ayına düşen pay 61 milyon 493 bin liradır.

Okul Harcamaları

Ailenin ilkokula yeni başlayan 7 yaşındaki çocuğunun okul için gerekli malzemelerinden bazıları sıralanmış ve bunların yıllık toplamının 12 aya bölünmesiyle ortaya çıkan rakam 7 milyon 594 bin lira olarak belirlenmiştir. Ancak bu rakam içinde okul kitapları için gerekli harcamaların bulunmadığını da önemle belirtmek gerekiyor.

Diğer Harcamalar

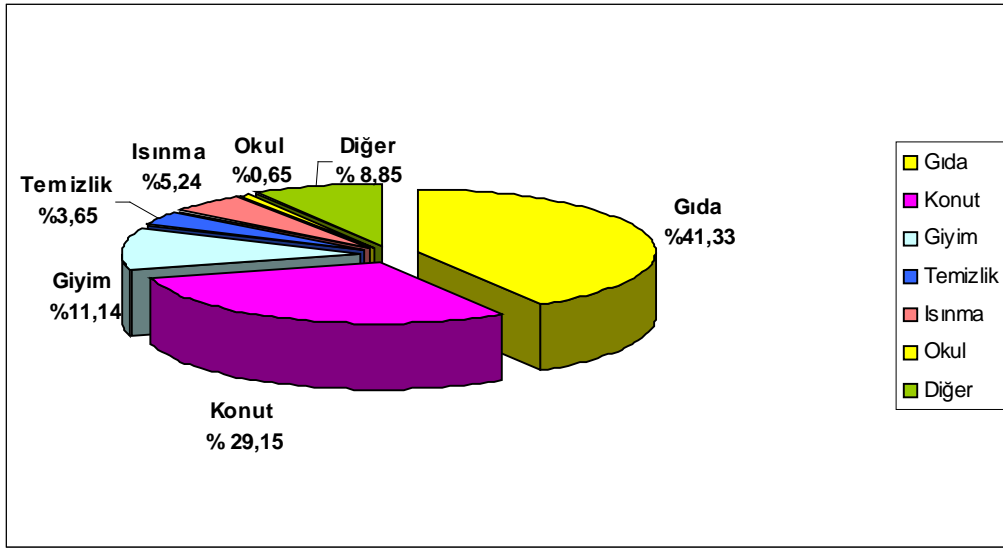
Örnek olarak aldığımız dört kişilik ailede harcamaların minimum düzeyde tutulması için yalnızca babanın işe gidip gelirken mavi kart kullandığı varsayılmıştır. Ayrıca minimum kültür harcaması olarak günde 100 bin liralık bir adet gazete hesaba katılmış, ayda bir kez anne ve babanın halk günü sinemaya gittiği varsayılmıştır. Babanın kötü alışkanlığı olarak günde yarım paket sigara tükettiği kabul edilmiştir. Tüm bu harcamaların kültürel gereksinimleri karşılamakta yeterli olmayacağı açık olmakla birlikte, yalnızca bu kalemler bile aile bütçesi içinde 103 milyon 864 bin liralık bir büyüklüğe ulaşmaktadır.

SONUÇ

İki çocuklu dört kişilik bir ailenin asgari koşullarda yaşamını sürdürebilmesi için, 2004 Eylül ayında İstanbul'da en az 1 milyar 174 milyon lira gelir elde etmesi gerekmektedir.

Örneğimizde ele aldığımız ailenin asgari gelirinin gerçekte tüm ihtiyaçları karşılamaya yetmeyeceği ortadadır. Ailede birden fazla kişi çalışıyorsa, çocuklardan ikisi de okula gidiyorsa elbette bu rakamlarda değişiklik olacaktır. Ancak aileye girmesi gereken asgari gelirin altına düşen bir ailenin bugünkü şartlar altında yoksul sayılması hiç de yanlış olmayacaktır.

4 kişilik bir ailenin aylık harcamaları

AYLIK	TOPLAM	HARCAMALAR (Türkiye Genel)
		yüzde dağılım
GIDA	485.020.736 TL	41,33
KONUT	342.058.999 TL	29,15
GİYİM	130.777.985 TL	11,14
TEMİZLİK	42.785.670 TL	3,65
ISINMA	61.493.116 TL	5,24
OKUL	7.593.919 TL	0,65
DİĞER	103.864.006 TL	8,85
TOPLAM	1.173.594.431 TL	100,00

ASGARİ GEÇİM SINIRI 1 MİLYAR 358 MİLYON LİRA

(İstanbul)

Sendikamızın Eylül 2004 fiyatlarını dikkate alarak yaptığı araştırmada, İstanbul'da yaşayan iki çocuklu bir ailenin evine girmesi gereken asgari gelir 1 milyar 358 milyon 119 bindir.

Örnek olarak alınan ailenin bu parayla geçinebilmesi için, hiç bir ekstra masraf yapmaması, bütçesini çok iyi idare edebilmesi, hiç bir arıza, kaza ya da hastalıkla karşılaşmaması gerekmektedir. "Yoksulluk Sınırı" olarak tanımlanabilecek 1 Milyar 358 milyon Asgari Gelir İhtiyacının yüzde 39'luk bölümünü gıda masrafları oluştururken ikinci büyük harcamayı yüzde 33,1 ile konut harcamaları alıyor. Giyim harcamaları için aile bütçesinden ayrılması gereken pay yüzde 11,3 iken, temizlik, ısınma ve okul masrafları için aylık gelirin yüzde 8,7'sini ayırmak gerekiyor. "Diğer Harcamalar" kalemi içinde değerlendirilen ulaşım, gazete, sigara ve sinema harcamaları ise bütçe içinde yüzde 7,9'lük bir büyüklüğe ulaşıyor.

İstanbul'da yaşayan 4 kişilik bir ailenin asgari gelir ihtiyacını saptarken araştırmada kullanılan varsayımlar şöyledir:

Araştırmada kullanılan fiyatlar, Devlet İstatistik Enstitüsünün "İstanbul TÜFE Endeksi"ne baz olarak aldığı tüketici fiyatlarıdır. Ancak bu fiyat listesinde yer almadığı halde, bir ailenin geçimi için zorunlu sayılan kalemler, piyasada yapılan araştırma sonucu elde edilmiştir.

Asgari gelir araştırmasına örnek olarak alınan aile, İstanbul'da ikamet etmekte, biri 2 diğeri okula yeni başlayan 7 yaşında iki çocuğu bulunmaktadır. Ailede yalnızca baba çalışmakta, yol, giyim v.b masraflar buna göre hesaplanmaktadır. Ayrıca söz konusu ailenin hesaplanan gelirle geçinebilmesi için, evine yeni eşya almaması, ekstradan taksit vs. ödememesi, tamirat yapmaması, yıllık tatil harcamasında bulunmaması, çocuklarına oyuncak almaması, evine misafir kabul etmemesi gerekmektedir. Aile kültürel ihtiyacını gidermek için yalnızca günde bir gazete almakta ve ayda bir kez anne ve baba yol parası vermeden halk günü sinemaya gitmektedir.

Gıda Harcamaları

Eylül 2004 itibariyle ailemizin asgari mutfak harcaması, 530 milyonu bulmaktadır. Beslenme uzmanlarına göre örnek olarak aldığımız ailenin asgari beslenme ihtiyacı için gerekli besinler şöyle sıralanmaktadır.

8.55 gram kalori, 151 gram hayvansal protein, 38 gram bitkisel protein, 1254 gram karbonhidrat, 288 gram yağ, 32.068 miligram A vitamini, 5.333 miligram B vitamini, 6.154 miligram B2 vitamini, 515 miligram C vitamini, 3.580 miligram kalsiyum, 44 miligram demir.

Yapılan hesaplamalarda sözkonusu besinlerin en ucuz elde edilebileceği gıdalar seçilmiş, ayrıca yaz aylarında bolca bulunabilen domates ve kabak gibi sebzelerin kış fiyatlarının aşırı ölçüde arttığı göz önüne alınarak, hesaplamalarda bir sapmaya yer vermemek için, bunların yerine aynı besin değerlerini ihtiva eden ve aynı zamanda da kışın ucuz fiyata temin edilebilen gıdalar seçilmiştir. Bu amaçla, oluşturduğumuz gıda sepetine yazın hesaba dahil ettiğimiz domates yerine portakal, kabak yerine de ispanak alınmıştır.

Minimum gıda tüketimi tablosunda tüpgaz, yağ, tuz türünden pişirme giderleri yer almamaktadır. Bunun yerine gıda harcamalarının yüzde 10'u pişirme masrafı olarak eklenmektedir.

Konut Giderleri

Aile bütçesi içinde gıdadan sonra, aldığı 33,1'lik payla en büyük kalemi oluşturan konut harcamaları içine kira, elektrik, su ve telefon giderleri dahil edilmiştir. Araştırmada varsaydığımız kira miktarının (449 milyon) yolu, suyu, elektriği ve telefonu olan bir konut için çok iyimser olduğunu belirtmemiz gerekir.

Giyim Harcamaları

Gıda ve konuttan sonra, örnek aldığımız 4 kişilik ailenin en büyük harcama kalemini yüzde 11,3 payla giyim masrafları oluşturmaktadır.

Giyim harcamaları konusunda ailemiz oldukça dikkatli davranmasına rağmen, aylık harcaması 153 milyon 319 bin liraya ulaşmaktadır. Babanın giyim harcaması 59 milyon, annenin 29 milyon 568 bin lira ve iki çocuğun toplam masrafı 64 milyon 660 bin lira düzeyindedir.

Ailenin yıllık olarak tabloda belirtilen giyecekleri alması durumunda her aya düşen pay giyim masrafları kalemini oluşturmaktadır.

Temizlik Harcamaları

Dört kişilik ailenin yukarıda özetlediğimiz gıda, konut ve giyim için yaptığı asgari harcamalar, toplam aile bütçesinin yüzde 83,4'ünü oluşturmaktadır. Geriye kalan yüzde 16,6'lık oran da temizlik, okul masrafı, ısınma ve diğer masraflar arasında paylaşılmaktadır.

Örnek olarak seçtiğimiz ailenin sabun, deterjan, berber, diş fırçası türünden temizlik harcamaları aylık 47 milyon 631 bin liralık büyüklüğe ulaşmaktadır.

Isınma Harcamaları

Ailenin yılda 3 ton kömür ve yarım ton odunla kışı geçireceği varsayılmaktadır. Isınma giderlerinden Eylül ayına düşen pay 61 milyon 508 bin liradır.

Okul Harcamaları

Ailenin ilkokula yeni başlayan 7 yaşındaki çocuğunun okul için gerekli malzemelerinden bazıları sıralanmış ve bunların yıllık toplamının 12 aya bölünmesiyle ortaya çıkan rakam 9 milyon 341 bin lira olarak belirlenmiştir. Ancak bu rakam içinde okul kitapları için gerekli harcamaların bulunmadığını da önemle belirtmek gerekiyor.

Diğer Harcamalar

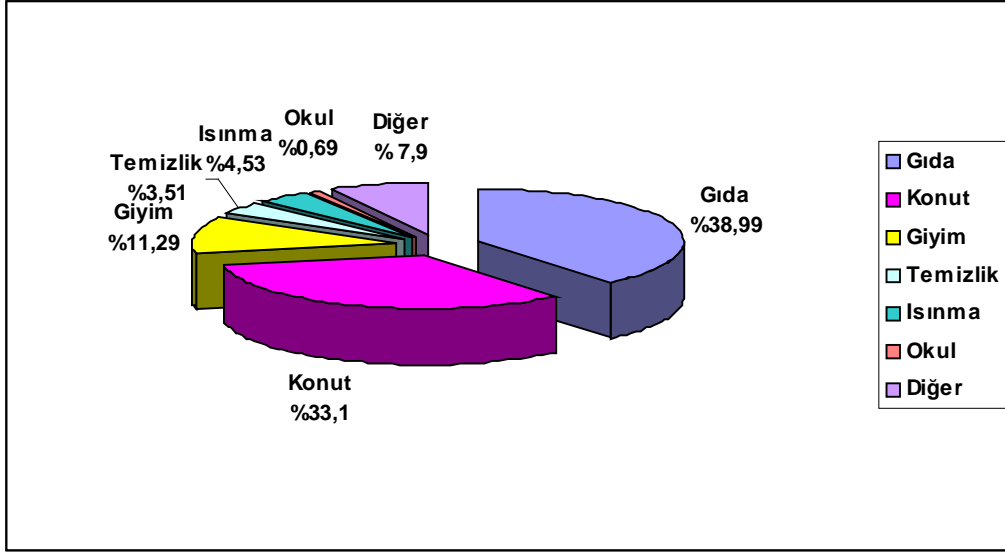
Örnek olarak aldığımız dört kişilik ailede harcamaların minimum düzeyde tutulması için yalnızca babanın işe gidip gelirken mavi kart kullandığı varsayılmıştır. Ayrıca minimum kültür harcaması olarak günde 350 bin liralık bir adet gazete hesaba katılmış, ayda bir kez anne ve babanın halk günü sinemaya gittiği varsayılmıştır. Babanın kötü alışkanlığı olarak günde yarım paket sigara tükettiği kabul edilmiştir. Tüm bu harcamaların kültürel gereksinimleri karşılamakta yeterli olmayacağı açık olmakla birlikte, yalnızca bu kalemler bile aile bütçesi içinde 107 milyon 250 bin liralık bir büyüklüğe ulaşmaktadır.

SONUÇ

İki çocuklu dört kişilik bir ailenin asgari koşullarda yaşamını sürdürebilmesi için, 2004 Eylül ayında İstanbul'da en az 1 milyar 358 milyon lira gelir elde etmesi gerekmektedir.

Örneğimizde ele aldığımız ailenin asgari gelirininde gerçekte tüm ihtiyaçları karşılamaya yetmeyeceği ortadadır. Ailede birden fazla kişi çalışıyorsa, çocuklardan ikisi de okula gidiyorsa elbette bu rakamlarda değişiklik olacaktır. Ancak aileye girmesi gereken asgari gelirin altına düşen bir ailenin bugünkü şartlar altında yoksul sayılması hiç de yanlış olmayacaktır.

4 Kişilik bir ailenin aylık harcamaları

AYLIK	TOPLAM	HARCAMALAR	
yüzde dağılım			
GIDA	529.576.127 TL	38,99	
KONUT	449.493.158 TL	33,10	
GİYİM	153.318.983 TL	11,29	
TEMİZLİK	47.631.166 TL	3,51	
ISINMA	61.508.052 TL	4,53	
OKUL	9.341.917 TL	0,69	
DİĞER	107.250.000 TL	7,90	
TOPLAM	1.358.119.403 TL	100,00	